

ДЕНЬ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ (офіційно), або **ДЕНЬ УЧИТЕЛЯ**, — профес. свято працівників освіти України, відзначається щорічно у першу неділю жовтня.

Ідея вшанування працівників освіти з'явилася в багатьох країнах світу в XIX ст. В основному ці заходи присвячувалися видатним місцевим педагогам або визначним історичним подіям галузі освіти. Наприклад, День учителя в Аргентині (11 вересня) заснований в пам'ять видатного педагога-активіста, президента країни Домінго Фаустіно Сарм'єнто; в Індії (5 вересня) — на честь філософа, громадського діяча і також президента країни Сарвепаллі Радхакришнана.

Уперше педагогів привітали з квітами й подарунками 1947 р. в бразильському місті Сан-Пауло. Професійне свято вчителів поважають в усьому світі і кожній культурі. Наприклад, у вересні це свято відзначають у Сінгапурі, Гонконзі і КНР, в Гондурасі, в Брунеї, на Тайвані. Свято «День вчителя» переважно відзначають в жовтні. Наприклад, в Узбекистані - 1 жовтня; на Шрі-Ланці – 6 жовтня; в Лаосі, Білорусі, Киргизстані, Латвії відзначається в першу неділю жовтня; Національний день освіти в Польщі відзначається 14 жовтня; День вчителя в Бразилії – 15 жовтня; в Чилі – 16 жовтня; в Австралії відзначають в останню п'ятницю в жовтні.

За рішенням ЮНЕСКО, починаючи з 1994 р. Всесвітній день учителів відзначають 5 жовтня. У цьому зв'язку відповідні зміни щодо дати святкування профес. Свята пед. працівників були прийняті в Азербайджані, Вірменії, Киргизстані, Росії.

В Україні свято вчителів почали відзначати з 1965 р. Офіційно День учителя був призначений на першу неділю жовтня у 1980 р.

У переддень Д. п. о. за значний особистий внесок у розвиток освіти, підготовку кваліфікованих фахівців, багаторічну плідну пед. діяльність та високий професіоналізм нагороджують працівників освіти, науковців орденами, медалями, присвоюються почесні звання "Народний Вчитель України", "Заслужений вчитель України", "Заслужений працівник освіти України", "Заслужений діяч науки і техніки України", вручаються щорічні

премії Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України.

За результатами громадського обговорення до Д. п. о. присуджуються щорічні Державні премії України в галузі освіти за видатні досягнення в галузі освіти кандидатам (колективам) із номінацій: “Дошкільна і позашкільна освіта”, “Загальна середня освіта”, “Професійно-технічна освіта”, “Вища освіта”, “Наукові досягнення в галузі освіти”.

Для відзначення пед., наук. та наук.-пед. працівників, держ. службовців, працівників підприємств, установ, організацій, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України, ін. працівників сфери освіти, які зробили вагомий внесок у розвиток сфери освіти і науки запроваджені відомчі заохочувальні відзнаки Міністерства освіти і науки України: подяка, грамота, Почесна грамота, нагрудні знаки – “Василь Сухомлинський”, “За наукові та освітянські досягнення”, “Відмінник освіти” тощо.

Лит.: 1. Закон України “Про державні нагороди України” № 1549-III від 16 березня 2000 р. 2. Постанова Верховної Ради України “Про встановлення щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам загальноосвітніх, професійно-технічних, дошкільних та позашкільних навчальних закладів” № 131-V від 14 вересня 2006 р. 3. Указ Президента України “Про День працівників освіти” № 513/94 від 11 вересня 1994 р. 4. Указ Президента_України “Про Державну премію України в галузі освіти” № 929 від 30 вересня 2010 р.

Б.Г. Чижевський